SİYER

RİSALETİN MEKKE DÖNEMİ-2

Neler Öğreneceğiz?

1. Boykot Yılları
2. Taif Yolculuğu
3. İsra ve Miraç
4. Yeni Yurt Arayışı
5. Yesrib'e Hicret

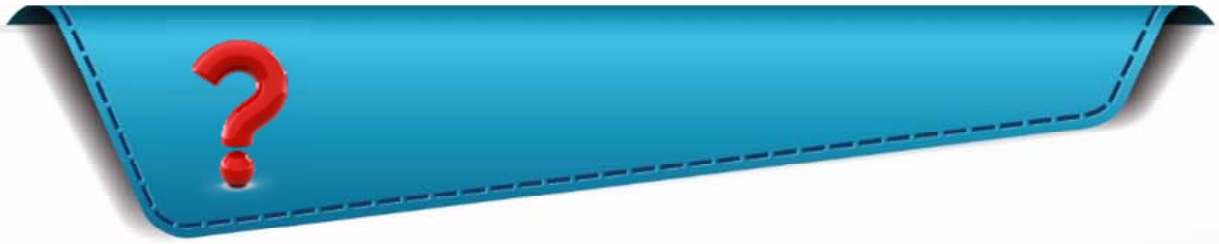

- **Bir dava uğruna mücadele ederken sabır ve sebat etmenin sizce önemi nedir?**

Boykot Yılları

- Müşrikler, Mekke'de Resulullah'ı engellemek için birçok yol denediler.
- Sırasıyla **alay**, **iftira**, **baskı** ve **tehdit**lere başvurdular.
- İslam'ın sinelerde kabulünü engelleyemeyince zulümlerini işkence yapmaya ve onları öldürmeye kadar vardırdılar.

Boykot Yılları

- Müşriklerin bütün baskılarına rağmen İslam'a inananların sayıları Mekke'de artmış, Allah'ın bir olduğunu söyleyenlerin sesleri Kâbe'de yükselmeye başladı.

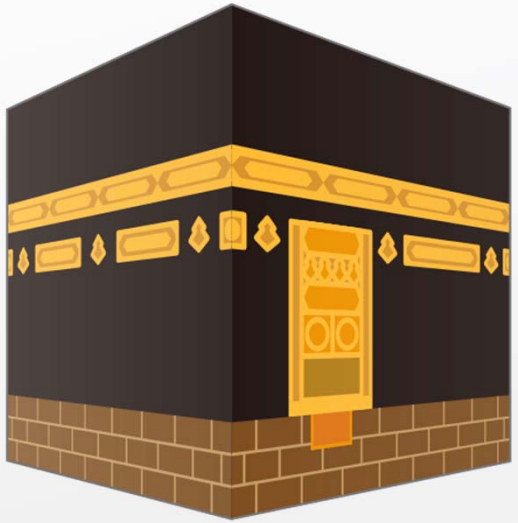

Boykot Yılları

- Kureyşliler, Peygamberimizi himaye etmekten vazgeçmesi için Ebu Talib ile defalarca görüştüyseler de istediklerini alamadılar.
- Bu sebeple Ebu Talib'in desteğini ortadan kaldırmak için kabilesinin tamamına karşı baskı uygulamaya karar verdiler.
- Haşimoğulları ve Muttaliboğullarını sosyal ve iktisadi yönden baskı altına almak için bir dizi karar alıp yazdılar.
- Sonra yemin ederek imzaladıkları bu metni **Kâbe**'ye astılar.

Üç yıla yakın süren **ambargo** süresince Haşimoğulları ve Muttaliboğullarını çok zor günler karşıladı.
Akrabalarının açlık içinde kalmasına gönülleri el vermeyen bazı yakınlarının zaman zaman gizlice yaptığı yardımlar ise yeterli olmadı.
Bu sebeple Ebu Talib ve Hz. Hatice'nin bütün mal varlığı bu uğurda harcandı.

Mekkeliler arasında bu antlaşmaya razı olmayan bazı müşrikler, akrabalarının yaşadığı bu duruma daha fazla kayıtsız kalamadı.

Resul-i Ekrem'in yaptıklarını daha sonra da hayırla yâd edeceği

Hişâm b. Amr

Züheyr b. Ümeyye

Mut'im b. Adiy

Ebu'l-Buhteri

Zem'a b. Esved

bir araya gelerek bu gidişata dur demeye karar verdi.

Boykot Yılları

- **Beş arkadaş** silahlanarak Haşimoğullarının bulunduğu mahalleye gidip boykotu kırdılar.

- Böylece müşriklerin yaptıkları insanlık dışı bu uygulamanın herhangi bir geçerliliği ve bağlayıcılığı kalmamış oldu.

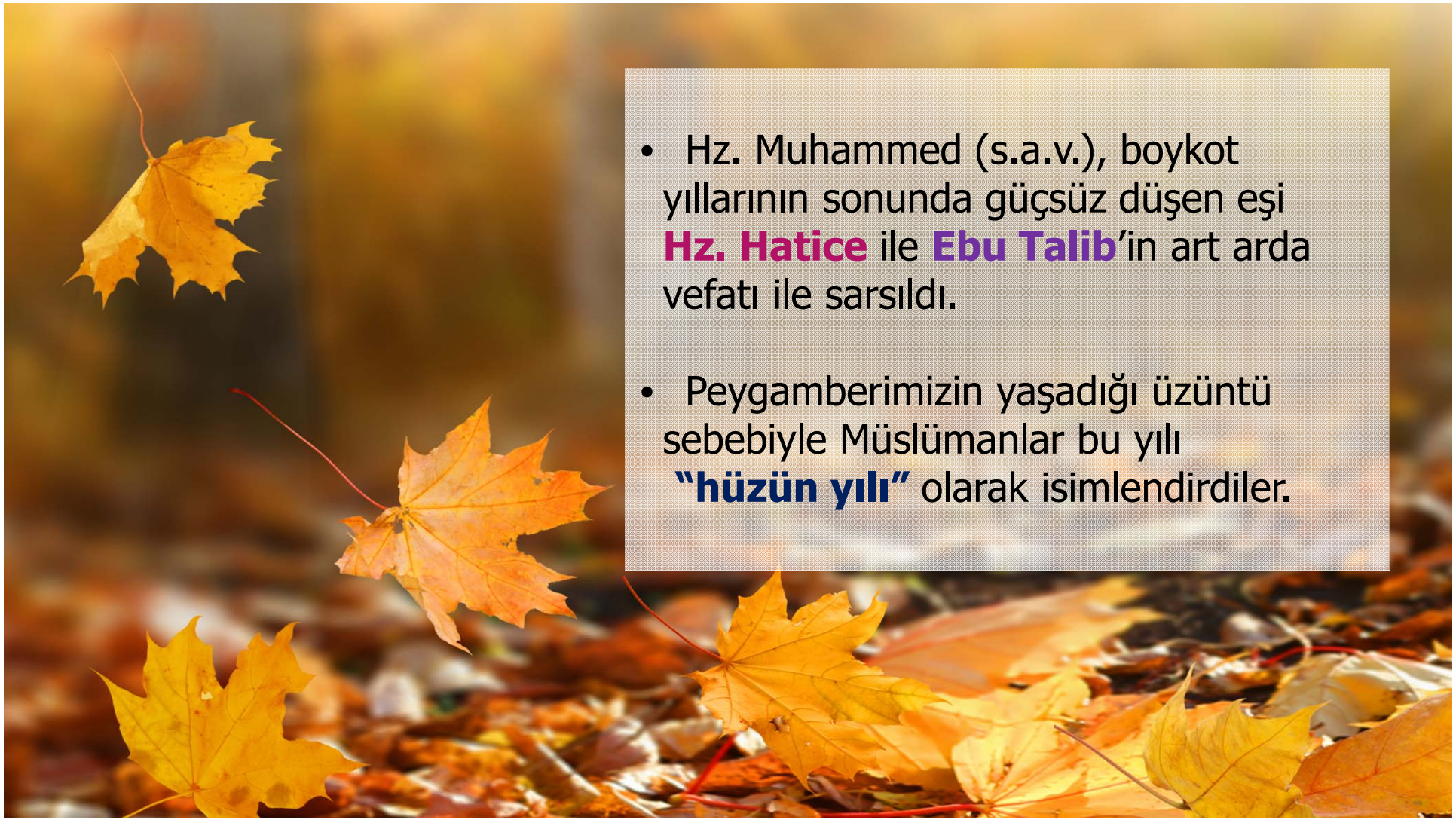

- Hz. Muhammed (s.a.v.), boykot yıllarının sonunda güçsüz düşen eşi **Hz. Hatice** ile **Ebu Talib**'in art arda vefatı ile sarsıldı.

- Peygamberimizin yaşadığı üzüntü sebebiyle Müslümanlar bu yılı **"hüzün yılı"** olarak isimlendirdiler.

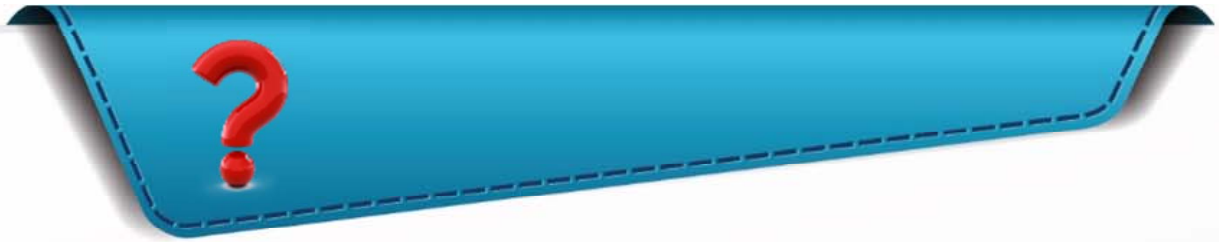

- **Peygamber Efendimizin Taif'e yolculuk yapmasının sebebi nedir?**

Taif Yolculuğu

- Amcasının vefatıyla himayesiz kalan Hz. Peygamber, fiili saldırılar karşısında açık hedef hâline gelmiş oldu.
- Kendisi için destek ve Mekke'de tıkanma noktasına gelen ***tebliğ faaliyetleri için yeni bir çevre*** arayışına yöneldi.
- Hz. Peygamber aradığı bu desteği Taif'te bulacağını umuyordu.

Taif surları

Risaletin onuncu yılında Hz. Peygamber Zeyd b. Hârise ile birlikte gizlice Taif'e doğru yola çıktı.
Şehrin ileri gelenleriyle görüşerek onları Allah'ın birliğine ve kendisinin peygamberliğine iman etmeye çağırdı.
Ancak Taif'in ileri gelenleri alaycı ve küçümseyici sözlerle onun davetini reddettiler.
Bununla da yetinmeyip şehrin ayak takımını kışkırtarak Allah Resulü'nü taşlattılar.

Taif Yolculuğu

- Hz. Peygamber ve Zeyd (r.a.), şehrin dışındaki bir bahçeye sığındıklarında her ikisi de yaralanmış ve bitkin bir hâldeydi.
- Bahçe sahipleri köleleri Addas ile Hz. Peygamber'e bir tabak üzüm ikram ettiler.

Taif Yolculuğu

- Peygamber Efendimizin yemeye başlarken besmele çekmesi Hıristiyan olan kölenin dikkatini çekti.
- Aralarında geçen konuşmada Hz. Peygamber ona memleketlisi Hz. Yunus'tan ve kendisinin de onun gibi nebi olduğundan söz edince Addas orada Müslüman oldu.

Addas Mescidi

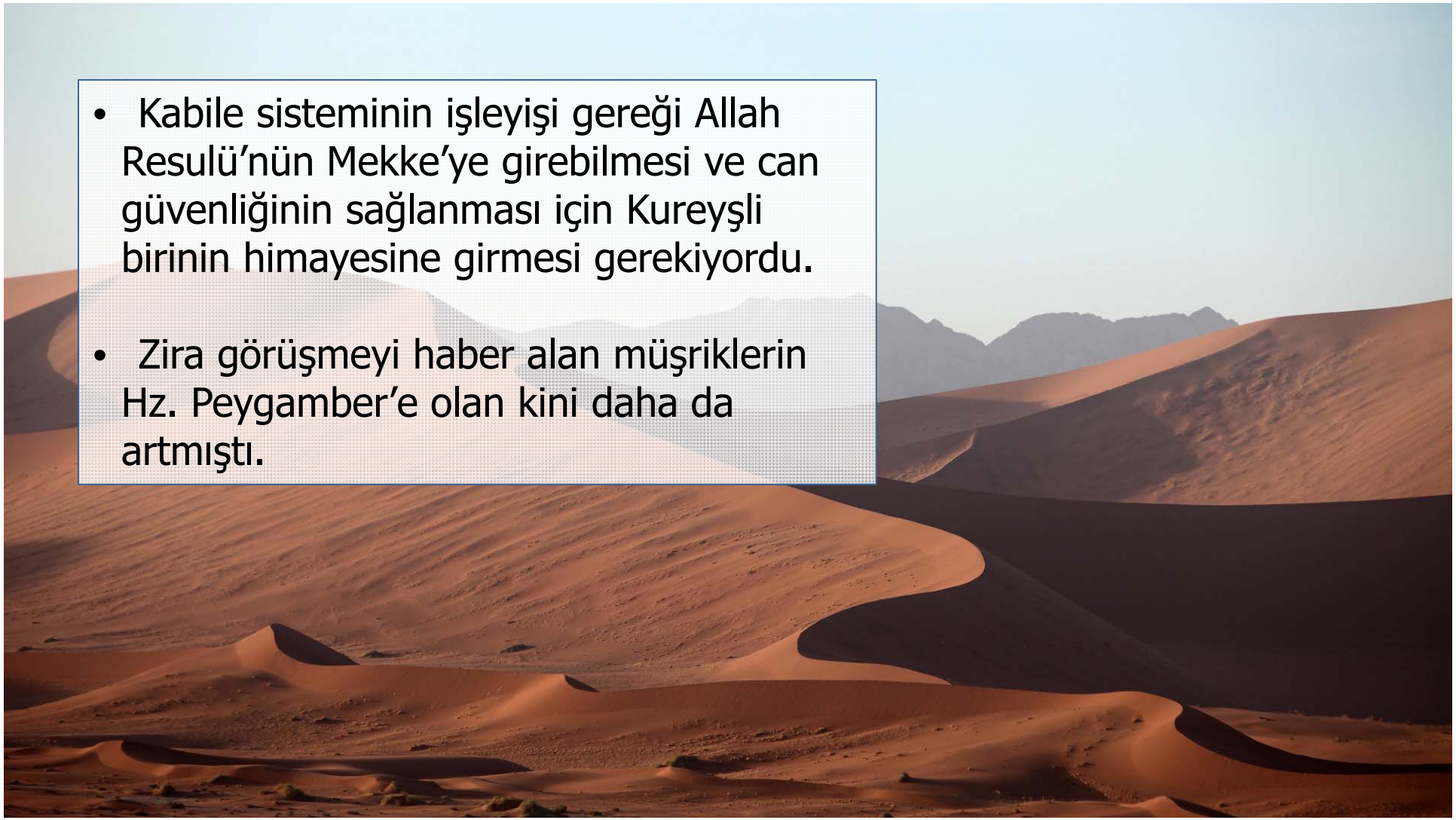

- Kabile sisteminin işleyişi gereği Allah Resulü'nün Mekke'ye girebilmesi ve can güvenliğinin sağlanması için Kureyşli birinin himayesine girmesi gerekiyordu.

- Zira görüşmeyi haber alan müşriklerin Hz. Peygamber'e olan kini daha da artmıştı.

Taif Yolculuğu

- **Mut'im b. Adiy**, hâmiliği kabul edince Peygamber Efendimiz güven içinde Mekke'ye girdi.

- Silahlanarak kendisine eşlik eden Mut'im'in oğullarının korumasında Kâbe'yi tavaf edip namaz kıldı.

Mübarek gün ve gecelerden biri olan Miraç ile ilgili neler biliyorsunuz?

İsra ve Miraç

- Resul-i Ekrem tebliğ vazifesini sürdürürken üst üste büyük imtihanlardan geçmişti.

- Yaşadıkları yüzünden derin bir üzüntü içindeyken kendisini mutmain kılan ve ona güç veren olağanüstü bir olay yaşadı.

- Hak Teâlâ Resulünü **isra** ve **miraç** tecrübesiyle bir nevi teselli etti.

- **İsra**, Hz. Peygamber'in geceleyin Mekke'den Mescid-i Aksa'ya götürülmesidir.

- **Miraç** ise göklere yükseltilmesi anlamına gelir.

- **“Bir gece, kendisine ayetlerimizden bir kısmını gösterelim diye (Muhammed) kulunu Mescid-i Haram’dan, çevresini mübarek kıldığımız Mescid-i Aksa’ya götüren Allah noksan sıfatlardan münezzehtir. O, gerçekten işitendir, görendir.”**

(İsrâ suresi, 1. ayet.)

- **Yesribe hicreti gerekli kılan sebepler nelerdir?**

Yeni Yurt Arayışı

- Miraç mucizesiyle moral bulmuş olan Allah Resulü, Mekke'ye gelen Arap kabileleri ile görüşmelerini hızlandırdı.
- Görüştüğü kişileri İslam'a davet eden Resulullah, onlardan Kureyş'e karşı siyasi destek talep ediyordu.
- Pek çok kabile ile görüşmeler yapan Resul-i Ekrem hiçbirinden olumlu netice elde edememişti.
- Bireysel olarak İslam'ı kabul edenler olsa da Resulullah'ın siyasi destek bulma hedefi gerçekleşmemişti.

Yesriblilerle İlk Temas

- Tebliğ mücadelesini sabırla sürdüren ve davasından vazgeçmeyen Allah Resulü sabrının karşılığını aldı.

- Nübüvvetin **on birinci** yılında Yesrib'den gelen bir grup **Hazrec**li, **Akabe** denilen yerde Hz. Peygamber'le görüşüp İslam'ı kabul etti.

- Yesribliler Allah Resulü ile bir yıl sonra Akabe'de buluşmak üzere sözleşip memleketlerine döndüler.

- **Esad b. Zürare** başkanlığındaki **Hazrec**liler, **Evs** ile aralarında uzun süredir devam eden yıkıcı savaşların Hz. Peygamber vesilesiyle son bulacağını umuyorlardı.

Akabe Biatları

- Akabe'de Müslüman olan **Hazrec**liler sayesinde Yesrib'in her mahallesinde artık Hz. Peygamber'den bahsedilmeye başlanmıştı.
- Şehirde İslam'ı kabul edenlerin sayısı hızla artıyordu.
- Hazreclilerin önayak olduğu İslam'ın yayılma sürecine **Evs**liler de ilgisiz kalmamış, hak din onların arasında da yayılmaya başlamıştı.

• Nihayet Hz. Peygamber'le görüşmek üzere sözleştikleri vakit gelince on Hazrecli ve iki Evsli Müslüman'dan oluşan on iki kişilik heyet Akabe'de Resulullah ile bir araya geldiler.
Akabe görüşmelerinin yapıldığı yer

Allah Resulü onlardan;

Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmamak

Zina etmemek

Kimseye iftira atmamak

Hırsızlık yapmamak

Çocuklarını öldürmemek

üzere biat aldı. Bu ahitleşmeye **Birinci Akabe Biatı** denir.

- Allah Resulü, **Mus'ab b. Umeyr**'i yeni Müslüman olanlara dinlerini öğretmek ve tebliğ faaliyetlerini sürdürmek üzere **Yesrib**'e gönderdi.

- Mus'ab (r.a.) orada **Esad b. Zürare**'nin evine yerleşerek eğitim ve tebliğ faaliyetlerine başladı.

- Birinci Akabe Biatı'ndan bir yıl sonra hac mevsiminde Mekke'ye aralarında ikisi kadın **yetmiş beş** Yesribli Müslümanın bulunduğu bir kafile geldi.
- Yesribliler, Hz. Peygamber'le geceleyin görüşmek üzere sözleştiler.
- Kendisini ve Müslümanları memleketlerine davet eden Yesribliler, Hz. Peygamber'e güvence verdi.

İkinci Akabe Biatı'nda

- Yesribli Müslümanlarla bir nevi **siyasi ortaklık** kurulmuştur.
- Yesribli Araplar **İslam** paydasında birleşmiştir.
- Baskı altındaki Mekkeli Müslümanlar için **sığınılacak bir yurt** bulunmuştur.
- **Tebliğ** faaliyetleri için yepyeni bir **imkân** doğmuştur.

- **Hicretin İslam tarihi açısından önemi nedir?**

Yesrib'e Hicret

- Mekke'de yaşamlarını sürdürme imkânı kalmayan Müslümanların Akabe biatları neticesinde Yesrib'e davet edilmesi onlara **yeni bir hayatın kapısı**nı açmış oldu.

- Yesrib onlar için **güvenli bir sığınak**, dinlerini **özgürce yaşayacakları** ve **kardeş gibi karşılanacakları** bir **yurt** idi.

Müslümanların Hicreti

- Hz. Peygamber hicret izni verince Müslümanlar **622** yılında küçük gruplar hâlinde Mekke'den ayrılmaya başladılar.

- Ancak doğup büyüdükleri vatanlarını terk etmek zorunda kalmanın yanı sıra müşriklerin zorbaca muameleleri işlerini zorlaştırıyordu.

Müslümanların Hicreti

Ebu Seleme, eşi **Ümmü Seleme** ve çocuğuyla birlikte yola çıkmasına rağmen eşinin kabilesi eşini ve oğlunu yolculuktan alıkoyduğu için tek başına gitmek zorunda kalmıştır.

Hişâm b. el-Âs'ın müşrik ailesi gitmek için hazırlandığını fark edince onu *zincire vurup hapsetmiştir.*

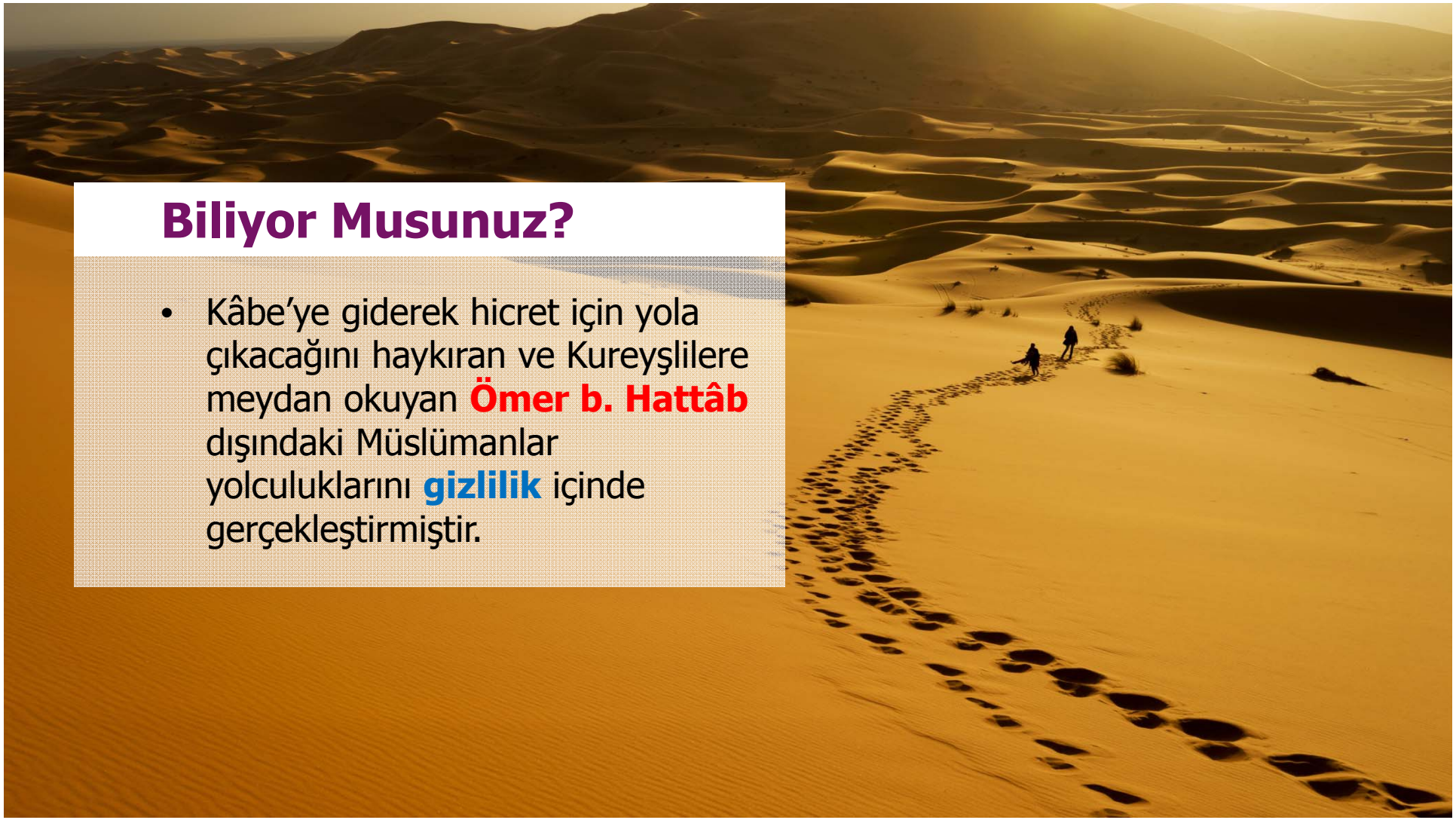

Biliyor Musunuz?

- Kâbe'ye giderek hicret için yola çıkacağını haykıran ve Kureyşlilere meydan okuyan **Ömer b. Hattâb** dışındaki Müslümanlar yolculuklarını **gizlilik** içinde gerçekleştirmiştir.

- **"... Onlar ki hicret ettiler, yurtlarından çıkarıldılar, benim yolumda eziyete uğradılar, çarpıştılar ve öldürüldüler. Andolsun, ben de onların kötülüklerini örteceğim ve onları altlarından ırmaklar akan cennetlere koyacağım..."**

(Âl-i İmrân suresi, 195. ayet.)

Müslümanların Hicreti

- Allah Teâlâ tarafından Hz. Peygamber'e hicret izni verildiğinde;

Hz. Peygamber ve ailesi

Hz. Ebu Bekir ve ailesi

Hz. Ali

Mekke'de engellenip **hapsedilenler**

dışında başka kimse kalmamıştı.

Peygamberimizin Hicreti

- Müslümanların hicretine şahit olan müşrikler, Hz. Peygamber'in de onlara katılmasıyla Müslümanların kendileri için büyük bir tehdit olacağının farkındaydı.

- Mevcut tehlikeyi bertaraf etmek düşüncesiyle **Dârünnedve**'de toplandılar.

- *Müşrikler Resulullah'ı ortadan kaldırmanın yollarını tartıştılar.*

Peygamberimizin Hicreti

- Allah Resulü müşriklerin planını haber alınca **Hz. Ebu Bekir**'e haber vererek hicret için hazırlanmasını istedi.
- Hz. Peygamber yola çıkmadan evvel kendisinde bulunan **emanetleri** sahiplerine teslim etmekle **Hz. Ali**'yi görevlendirdi.
- Hz. Peygamber'in yatağına yatarak müşrikleri yanıltacak olan Hz. Ali emanetleri teslim etme görevini tamamladıktan sonra yolda Peygamberimiz ve yol arkadaşına katılacaktı.

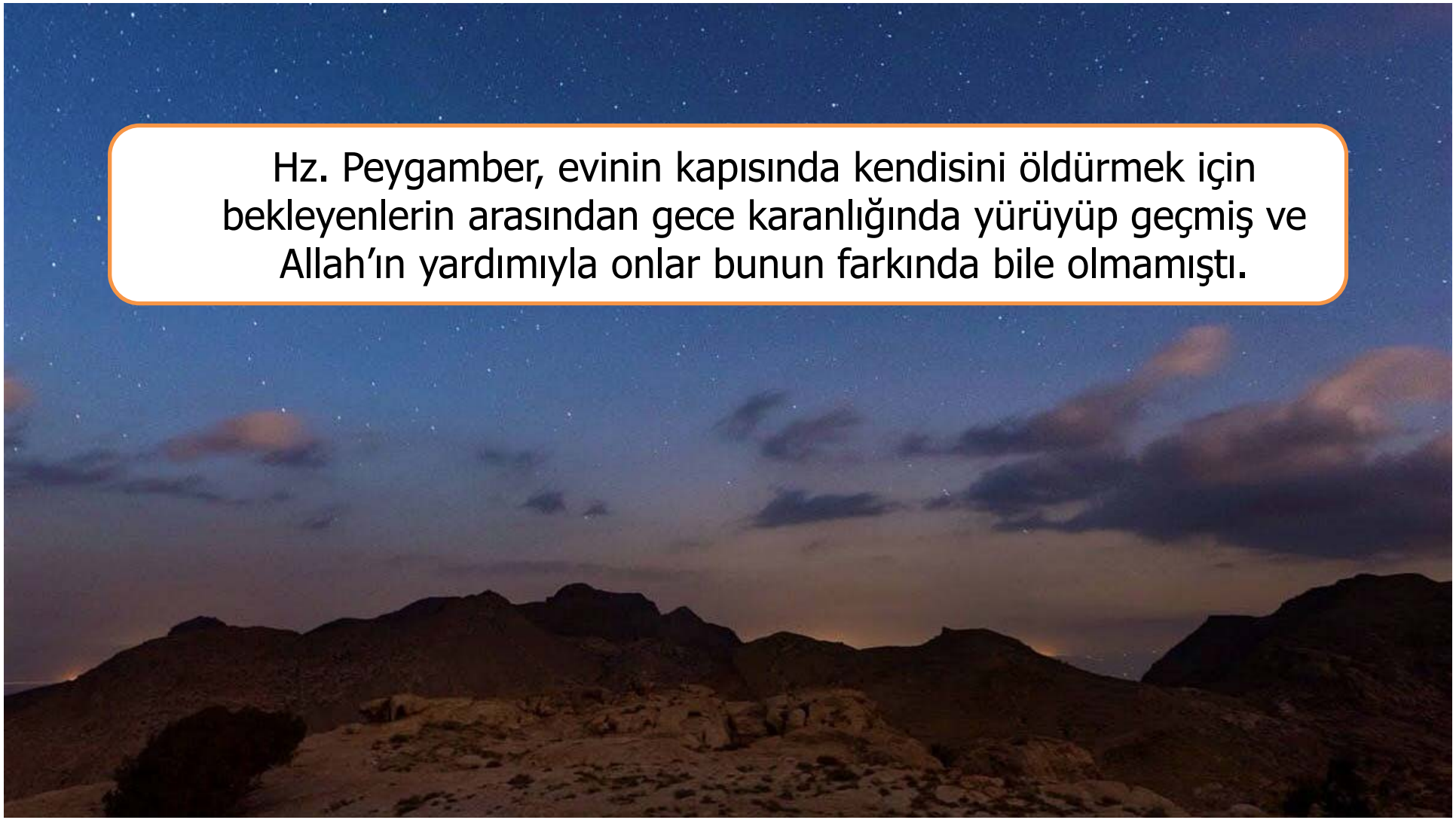
Hz. Peygamber, evinin kapısında kendisini öldürmek için bekleyenlerin arasından gece karanlığında yürüyüp geçmiş ve Allah'ın yardımıyla onlar bunun farkında bile olmamıştı.

Peygamberimizin Hicreti

- Müşrikler ertesi sabah olup biteni anladıklarında Hz. Ali'den ve Hz.Ebu Bekir'in ailesinden bilgi almaya çalıştılar.
- Bu mümkün olmayınca hemen peşlerine düşüp aramaya başladılar.
- Bir süre sonra mağaranın ağzına kadar geldikleri hâlde ilahi yardım sayesinde onları göremeyerek dönüp gittiler.

Peygamberimizin Hicreti

Allah Resulü ile Hz. Ebu Bekir'in gizlendiği Sevr mağarası;

“Eğer siz ona (Resulullah’a) yardım etmezseniz (bu önemli değil) ona Allah yardım etmiştir. Hani kâfirler onu, iki kişiden biri olarak (Ebu Bekir ile birlikte Mekke’den) çıkarmışlardı. Hani onlar mağaradaydı. O, arkadaşına, ’Üzülme çünkü Allah bizimle beraberdir.’ diyordu. Bunun üzerine Allah ona (sükûnet sağlayan) emniyetini indirdi, onu sizin görmediğiniz bir ordu ile destekledi ve kâfir olanların sözünü alçalttı. Allah’ın sözü ise zaten yücedir. Çünkü Allah üstündür, hikmet sahibidir.”

(Tevbe suresi, 40. ayet.)

Peygamberimizin Hicreti

Resul-i Ekrem ve yol arkadaşı üç gün mağarada gizlendikten sonra kılavuzları ile buluşup **Âmir b. Füheyre**'yi de yanlarına alarak yola devam ettiler.

Peygamberimizin Hicreti

- **Sürâka b. Mâlik** isimli iz sürücü onları bulduğu hâlde üç defa denemesine rağmen her seferinde atı kumlara saplandığı için onlara yetişemedi.

- Takip ettiği kişinin sıradan biri olmadığını fark eden Sürâka özür dileyerek oradan uzaklaştığı gibi onları aramaya çıkan başka iz sürücüleri yanlış yere yönlendirdi.

Temsilî

Kuba'ya Varış

- Hz. Peygamber ve kafilesi, **622** yılında bir hafta süren yolculuktan sonra Yesrib yakınlarındaki **Kuba**'ya ulaştı.

- Resulullah burada bir süre **Kulsûm b. Hidm**'in evinde misafir oldu.

Kuba'ya Varış

- Kuba'da kaldığı süre zarfında Müslümanlarla buluşup sohbet eden Allah Resulü orada bir de mescit inşa etti.

- İslam'ın ilk mescidi olarak anılacak bu mescitten Kur'an-ı Kerim'de şöyle bahsedilir:

- **"... İlk günden takva üzerine kurulan mescit (Kuba Mescidi) içinde namaz kılman elbette daha doğrudur. Onda temizlenmeyi seven adamlar vardır. Allah da çok temizlenenleri sever."**

(Cuma suresi, 9. ayet.)

Yola devam eden kafile, günlerdir yollarını gözleyen Yesriblilerin sevinç gösterileri eşliğinde şehre girdiler.

Hicret sayesinde;

- Mekkeli Müslümanlar baskıdan kurtulup **hürriyetlerine kavuştu**.
- Yesribli Müslümanlar arasındaki **kardeş kavgası sonlandı**.
- İki şehrin Müslümanları arasında bir **ümmet bütünlüğü kuruldu**.
- **Müşriklerle mücadele** için uygun şartlar elde edildi.
- **Yeni bir medeniyetin** kuruluşunun ilk adımları atıldı.

Ünitemizi Değerlendirelim

1. İslamiyet öncesinde dünyada var olan dinlerin durumu hakkında bilgi veriniz.
2. Hz. Peygamber ilk vahyi nasıl almıştır?
3. Dârülerkam'ın önemi nedir?
4. Habeşistan'a hicretin sebepleri nelerdir?
5. İsra ve Miraç ne anlama gelir?
6. Birinci Akabe biatını kısaca açıklayınız.
7. Medine'ye hicretin İslam tarihi açısından önemi nedir?

Cevaplayalım

1. Aşağıdakilerden hangisi müşriklerin Müslümanlara boykot uygulamasının sebeplerinden biri değildir?

A) Haşimoğullarını sosyal yönden baskı altına almak
B) Ebu Talib'in Hz. Peygamber'e desteğini ortadan kaldırmak
C) Haşimoğullarını iktisadi yönden zor durumda bırakmak
D) Kabileler arasında üstünlük mücadelesini artırmak
E) Mekke'de İslamın yayılmasını engellemek

Cevaplayalım

2. Allah Resulü, yeni Müslüman olanlara dinlerini öğretmek ve tebliğ faaliyetlerini sürdürmek üzere Yesrib'e göndermiştir. Orada Esad b. Zürare'nin evine yerleşerek eğitim ve tebliğ faaliyetlerine başlamıştır. Gayretleriyle Müslüman olan Sa'd b. Ubade ve Üseyd b. Hudayr gibi kabile liderleri Müslüman olmuştur. Böylece İslam dini Yesrib'de hızlı bir şekilde yayılmıştır.

Hakkında bilgi verilen sahabi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sa'd b. Ebî Vakkas
B) Musab b. Umeyr
C) Abdurrahman b. Avf
D) Zübeyr b. Avvam
E) Ebu Ubeyde b. Cerrah

Cevaplayalım

3. Aşağıdakilerden hangisi Resulullah ile Medineli Müslümanların I. Akabe Biatı'nda ahitleştiği konulardan biri değildir?

A) Hırsızlık yapmamak
B) Çocuklarını öldürmemek
C) Hz. Peygamber'i korumak
D) Mekkeli müşriklere savaş açmak
E) Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmamak

Cevaplayalım

4. Hz. Peygamber'i öldürmek için kılıcını kuşanarak yola çıkmıştı. Yolda kendisi de Müslüman olan Nuaym b. Abdullah'tan kardeşi ve eniştesinin de Müslüman olduğunu öğrendi. Bunun üzerine onların evine yöneldi. Bu sırada onlar Tâhâ suresini okumaktaydı. Onlardan okudukları şeyi kendisine açıklamalarını istedi. "Bu ne güzel ve ne kerim sözdür!" diyerek dinlediği ayetlerin etkisi ile yumuşadı ve Resulullah'ın huzuruna giderek İslam'ı kabul etti.

Hakkında bilgi verilen sahabi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Hz. Ali
B) Hz. Ömer
C) Hz. Ebû Bekir
D) Hz. Hamza
E) Hz. Osman

Cevaplayalım

5.

I. İsra: Hz. Peygamber'in geceleyin Mekke'den Mescid-i Aksa'ya götürülmesi.
II. Tebliğ: Peygamberlerin Allah'tan aldıkları vahyi insanlara bildirmeleri.
III. Davet: Hz. Peygamber'in Mescid-i Aksa'dan göklere yükseltilmesi.
IV. Vahiy: Allah'ın bir emri veya hükmü peygamberine gizli olarak bildirmesi.
V. Miraç: Peygamberlerin insanları Hakk'a çağırması.

Yukarıda tanımı verilen kavram eşleştirmelerinden hangi ikisinin yeri değiştirilse yapılan hata ortadan kalkar?

A) I-IV
B) II-III
C) II-V
D) III-V
E) II-IV

Hazırlayanlar

Furkan Özüdoğru
Hatice Büşra Paksoy
Dilek Menküç

Tüm hakları Din Öğretimi Genel Müdürlüğü'ne aittir.
Bu materyalin hazırlanmasında DOGM ders kitapları
temel alınmıştır.